

No : 2025/118

Tarih : 14.12.2025

Konu : AB Konseyi tarafından, AB'nin AEO programı ile Türkiye'nin YYS programının karşılıklı tanınmasına ilişkin AB - Türkiye Gümrük İşbirliği Komitesi taslak kararı yayımlandı.

Avrupa Birliği Resmi Gazetesi'nde 11 Aralık 2025 tarihinde yayımlanan Avrupa Birliği Konseyi'nin 04.12.2025 tarihli 2025/2516 sayılı Konsey Kararı ile;

Karşılıklı Tanınmanın, Anlaşma Taraflarının (AB ve Türkiye) tedarik zinciri güvenliğine yatırım yapmış ve kendi programları [Türkiye'de YYS (Yetkilendirilmiş Yükümlü Statüsü), AB'de AEO (Authorized Economic Operator) programları] kapsamında yetkilendirilmiş bulunan ekonomik operatörlere (AEO/YYS sahiplerine) kolaylaştırıcı avantajlar sağlamasına olanak sağlayacağı;

AB ve Türkiye'deki AEO programlarına yapılan saha ziyaretleri ve ortak değerlendirmede, güvenlik ve emniyet amaçlı yeterlilik standartlarının uyumlu olduğu ve eşdeğer sonuçlar verdiğinin ortaya koyulmuş bulunduğu;

hususlarından bahisle, AB ve Türkiye arasında oluşturulan Gümrük İşbirliği Komitesi'nin, 2026 yılında yapılacak toplantısında veya tarafların mutabakatı halinde yazılı prosedürle (yazılı olarak), AB'nin AEO programı (güvenlik kısmı) ile Türkiye'nin YYS programının karşılıklı tanınmasına ilişkin bir kararı kabul edeceği belirtilerek; AB - Türkiye Gümrük İşbirliği Komitesi tarafından, AB'nin AEO programı ile Türkiye'nin YYS programının karşılıklı tanınmasına ilişkin bir kararın kabulü konusunda 'AB adına alınacak tutumun, yayınlanan Karar eki Gümrük İşbirliği Komitesi'nin karar taslağına dayalı olacağı' karara bağlanmıştır.

Belirtilen AB - Türkiye Gümrük İşbirliği Komitesi'nin karar "taslağı"nda özetle;

- AB'nin AEO programı ile Türkiye'nin YYS programının karşılıklı olarak uyumlu kabul edileceği ve verilen ilgili AEO statülerinin karşılıklı olarak kabul edileceği;
- Tarafların bu kararı (henüz taslak halinde sunulan karar) kendi gümrük idareleri aracılığıyla uygulayacakları; gümrük idarelerinin, özellikle AEO/YYS başvuru süreci, başvuruların değerlendirilmesi, statünün verilmesi, statünün yönetimi, izlenmesi, askıya alınması, yeniden değerlendirilmesi ve iptal edilmesi ile gümrük idareleri ve çevre idareleri arasındaki işbirliğinin teşvik edilmesi konularında programları arasındaki uyumluluğu korumak için işbirliği yapacakları;
- Tarafların, ticaret ortaklığı programlarının SAFE Çerçevesi'nin ilgili standartları dahilinde işlediğinden emin olacakları (SAFE Çerçevesi için: [safe-framework-of-standards.pdf](#));
- Gümrük idarelerinin, diğer gümrük idaresinin program üyelerine, kendi program üyelerine sağladığı aşağıda belirtilen avantajlarla karşılaştırılabilir avantajları sağlayacağı;
 - Daha az güvenlik ve emniyetle ilgili kontrol: Her gümrük idaresi, denetimleri veya kontrolleri ve diğer güvenlik ve emniyetle ilgili önlemleri azaltmak amacıyla, risk değerlendirmesinde diğer Gümrük idaresi tarafından verilen program üyesi statüsünü lehe olarak dikkate alacaktır.

No : 2025/118

Tarih : 14.12.2025

Konu : **AB Konseyi tarafından, AB'nin AEO programı ile Türkiye'nin YYS programının karşılıklı tanınmasına ilişkin AB - Türkiye Gümrük İşbirliği Komitesi taslak kararı yayımlandı.**

- Gümrük İdaresi tarafından bir denetim yapılmasına karar verilmesi halinde, AEO/YYS sahibi tarafından sunulan, giriş veya çıkış özet beyannameleri ve transit beyannameleri kapsamındaki sevkiyatların denetimine öncelik verilecektir.
- Başvuru sürecinde AEO/YYS statüsünün tanınması aşamasında, her Gümrük İdaresi, kendi programı kapsamındaki başvuru gerekliliklerini değerlendirirken, diğer Gümrük İdaresi tarafından verilen Program Üyesi statüsü gerekliliklerini de dikkate alacaktır.
- Gümrük idareleri, güvenlik alarm seviyelerindeki artışlar, sınırların kapatılması veya doğal afetler, tehlikeli acil durumlar veya diğer önemli olaylar nedeniyle ticaret akışlarında meydana gelen aksaklıklara cevap vermek için bir iş sürekliliği mekanizması oluşturmaya çalışacaklardır.

- Aynı zamanda, söz konusu (taslak) Kararın uygulamasının gözden geçirilmesinin ardından, her bir Gümrük İdaresinin, kendi topraklarındaki diğer devlet kurumlarıyla işbirliği içinde, sınırlarda hızlı geçiş şeritleri oluşturmak gibi, mümkün olduğunca süreçleri kolaylaştırmak ve sınırdaki hareketlerin öngörülebilirliğini artırmak gibi ilave kolaylaştırma avantajları sağlayabileceği;
- Gümrük idarelerinin diğer Gümrük İdaresinin bir Program Üyesine (AEO/YYS sahibine) bu Karar kapsamında sağlanan avantajları, yalnızca güvenlik ve emniyetle ilgili bir olaya karıştığı tespit edilmesi gibi, kendi programı kapsamı askıya alma durumlarına eşdeğer, haklı nedenlerle askıya alabileceği;

belirtilmiş; (taslak) Karar'ın uygulanmasında bilgi alışverişi ve iletişim, verilerin korunması, istişare, izleme ve gözden geçirme konularında hükümlere yer verilmiştir. Bu bağlamda ayrıca; Gümrük İşbirliği Komitesi'nin söz konusu (taslak) Kararı değiştirebileceği, taraflardan birinin, diğer tarafa 30 gün önceden yazılı bildirimde bulunarak bu Karar kapsamındaki işbirliğini herhangi bir zamanda askıya alabileceği, taraflardan herhangi birinin, diplomatik kanallar aracılığıyla diğer tarafa bildirimde bulunarak bu (taslak) Kararı herhangi bir zamanda feshedebileceği belirtilmiştir.

Söz konusu Avrupa Birliği Konseyi Kararı, AB'nin AEO programı ile Türkiye'nin YYS programının 'karşılıklı tanıma kararı olmayıp', programların karşılıklı tanınmasına ilişkin güçlü bir niyet Kararı özelliği taşımaktadır. Karar ile, alınması planlanan Karşılıklı Tanıma Kararında "AB açısından gereklilikler ve içerik" belirtilmektedir.

Buna göre, AB'nin AEO programı ile Türkiye'nin YYS programının karşılıklı olarak uyumlu kabul edilmesi ve verilen AEO/YYS statülerinin karşılıklı olarak kabul edilmesi, AB ile ticarete firmaların YYS'nin sağladığı avantajlardan yararlanmaları yolunda ilk aşama olup oldukça önemli bir niteliğe sahiptir.

No : 2025/118

Tarih : 14.12.2025

Konu : AB Konseyi tarafından, AB'nin AEO programı ile Türkiye'nin YYS programının karşılıklı tanınmasına ilişkin AB - Türkiye Gümrük İşbirliği Komitesi taslak kararı yayımlandı.

Taslak kararın bir diğer önemli içeriği; AEO/YYS başvuru süreci, başvuruların değerlendirilmesi, statünün verilmesi, statünün yönetimi, izlenmesi, askıya alınması, yeniden değerlendirilmesi ve iptal edilmesi ile gümrük idareleri ve çevre idareleri arasındaki işbirliğinin teşvik edilmesi hükümleri ile birlikte, 'başvuru sürecinde AEO/YYS statüsünün tanınması aşamasında, her gümrük idaresinin kendi programı kapsamındaki başvuru gerekliliklerini değerlendirirken, diğer gümrük idaresi tarafından verilen statü gerekliliklerini de dikkate alacağı'na yönelik düzenlemedir. Bu düzenlemeler ile, AB ve Türkiye arasında AEO/YYS statü alım şartlarının uyumlaştırılması gerekliliği ve hedefi anlaşılmaktadır. Bahse konu uyumlaştırmanın, ilerideki YYS alımları ve 'yerinde izleme' başvuruları (dosya yenileme) aşamalarında mevcuta göre ilave şartların gündeme getirebileceği değerlendirilebilmektedir.

Taslak karar ile AEO/YYS sahibi firmalara sağlanması planlanan avantajlar kapsamında; denetimler, kontroller ile diğer güvenlik ve emniyetle ilgili önlemlerin alınması amacıyla yapılacak risk değerlendirmesinde diğer taraf AEO/YYS statüsünü kendi ülkelerinde uyguladıkları üzere dikkate alacaklar; denetim yapılacak olması halinde, AEO/YYS sahibi firmaların giriş veya çıkış özet beyanları ve transit beyannameleri kapsamındaki sevkiyatların denetimine öncelik vereceklerdir. Söz konusu avantajların Yetkilendirilmiş Yükümlü Statüsü (YYS) açısından ele alınmasında; taslak karar içeriğinin, Gümrük İşlemlerinin Kolaylaştırılması Yönetmeliği'nin "Emniyet ve Güvenlik Kontrollerine İlişkin Kolaylıklar" başlıklı Dokuzuncu Kısım altında 148'inci maddenin 1/b bendi ile düzenlenen "b) Özet beyana ya da özet beyan yerine geçen belgelere veya özet beyan olarak kullanılan bilgilere dayalı emniyet ve güvenliğe ilişkin gümrük kontrollerinin azaltılması ve kontrollerin öncelikle yapılması," hükmüne karşılık geldiği görülmektedir. Düzenlemenin, sonraki aşamalarda (gözden geçirme sonrası) 'sınırlarda hızlı geçiş şeritleri oluşturmak gibi, mümkün olduğunca süreçleri kolaylaştırmak ve sınırdaki hareketlerin öngörülebilirliğini artırmak gibi ilave kolaylaştırma avantajları sağlanabilmesi' yönündeki ifadelerle birlikte ele alınmasında, taslak karar ile öncelikli amaçlanan işlemin sınırlardan kolay ve hızlı geçişin sağlanması, olası denetim ve kontrollerin azaltılması ve/veya önceliklendirilmesi olduğu görülmektedir. Bu aşamada, bahse konu 'denetim ve kontrollerin azaltılması' hedefinin 'yeşil hat' ya da benzeri YYS kolaylıklarını kapsamadığı değerlendirilmektedir. Diğer taraftan, taslak karar, ileriki süreçlerde daha fazla avantajın karşılıklı tanıma kapsamına alınabilmesine olanak sağlamaktadır.

AB - Türkiye Gümrük İşbirliği Komitesi karar 'taslağı', belirtildiği üzere Avrupa Birliği Konseyi tarafından tek taraflı yayımlanmış taslak metin olup henüz yürürlükte değildir.

Karar aslı için: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202502516